

De springlevende nalatenschap van Ennio Morricone

LEVEN OM TE WERKEN

Hij is alweer twee jaar geleden overleden, maar filmmuzieklegende ENNIO MORRICONE (1928-2020) staat nog volop in the picture met een documentaire over zijn leven en een naderend herdenkingsconcert in Ahoy. Luister reisde af naar Rome om zijn voormalige studio te bezoeken, waar zoons Andrea en Marco Morricone persoonlijke herinneringen ophalen en vooruitblikken op de grootse afscheidsshow, die door Andrea zal worden gedirigeerd.

Tekst: MYRTHE MEESTER

Foto's: MORRICONE FAMILY ARCHIVE, PERISCOOP FILM

Houten boeken- kasten van

vloer tot plafond, rommelig volgepropt met bladmuziek, boeken, cd's, dvd's, cassettebandjes en prestigieuze prijzen, waaronder twee glanzend gouden Oscars. Stoffige bloemetjessofa's rondom een lage salontafel, met daarop – bedolven onder de paperassen – een houten schaakspel. In Ennio Morricone's voormalige werkkamer in hartje Rome is alles nog precies zoals het was toen de 91-jarige maestro in juli 2020 plotseling overleed aan de gevolgen van een val van de trap. "Voor ons is dit een tempel", vertelt oudste zoon Marco Morricone in temperamentvol Italiaans. "Hier heeft mijn vader vanaf 1979 het grootste deel van zijn tijd doorgebracht en zijn muzikale ideeën ontwikkeld."

EIGEN VERDIENSTE

De trotse zoons van Morricone – Marco (1957), Andrea (1964) en Giovanni (1966) – zijn vastbesloten om de nagedachtenis aan hun beroemde vader in ere te houden. Ook Morricone zelf hield zich daar na zijn pensioen in 2019 bewust mee bezig. Zo liet hij zich vlak voor zijn dood uitgebreid interviewen door Giuseppe Tornatore, een Italiaanse regisseur met wie hij tijdens zijn carrière veelvuldig heeft samengewerkt. De resulterende documentaire *Ennio*, een chronologisch vertelde ode aan de maestro boordevol iconische filmfragmenten, is afgelopen voorjaar in première gegaan.

Je hoort Ennio Morricone openhartig vertellen over zijn strenge vader, die hem opdroeg om de kost te verdienen als trompettist; over zijn haat-liefdeverhouding met het instrument en de ontdekking van zijn componeertalent; en over het minderwaardigheidsgevoel waarmee hij – ondanks zijn wereldwijde succes – lange tijd worstelde, omdat filmmuziek door zijn collega's niet als 'echte muziek' werd beschouwd. "Vroeger dacht ik dat filmmuziek een vernedering was", zegt hij daarover, "maar langzaam niet meer. In feite denk ik dat filmmuziek nu volwassen hedendaagse muziek is." Hij zegt het er niet bij, maar als kijker begrijp je dat die verzelfstandiging van de filmmuziek tot volwaardig genre natuurlijk grotendeels Morricone's eigen verdienste is.

VIJFTIGKOPPIG KOOR

Tegelijk met de interviewopnames voor de documentaire maakte Morricone in 2019 met zijn zoon Andrea, die in zijn voetsporen is getreden als dirigent en filmmuziekcomponist, plannen voor een spectaculaire 'concertshow' rondom de hoogtepunten uit zijn oeuvre. Samen bedachten vader en zoon een vernieuwend format, waarbij live gespeelde filmmuziek zou worden gecombineerd met de bijbehorende film scènes. Denk aan een orkest met vijftigkoppig koor dat de opzweepende klanken van filmmuziekhit *The Ecstasy of Gold* ten gehore brengt, terwijl je op een groot scherm personage Tuco ('the ugly') uit Sergio Leones spaghettiwestern *The Good, the Bad and the Ugly* (1966) obsessief over een begraafplaats ziet hollen, speurend naar een vermeende goudschat. Ook beroemde scènes uit *Once Upon a Time in the West* (1968), *The Mission* (1986), *The Untouchables* (1987) en *Nuovo Cinema Paradiso* (1988) zouden niet mogen ontbreken, uiteraard live begeleid door een symfonieorkest en Morricone's favoriete muzikanten.

Hoewel Morricone tot op hoge leeftijd bleef dirigeren (tussen zijn 85ste en 90ste gaf hij nog 111 concerten), stond hij erop dat deze concertshow door zijn zoon Andrea zou worden gedirigeerd. Het moest een familieproject worden, waarbij jongste zoon Giovanni, regisseur en producer van beroep, de organisatie »

Ennio, Maria, Giovanni en Andrea in 1968

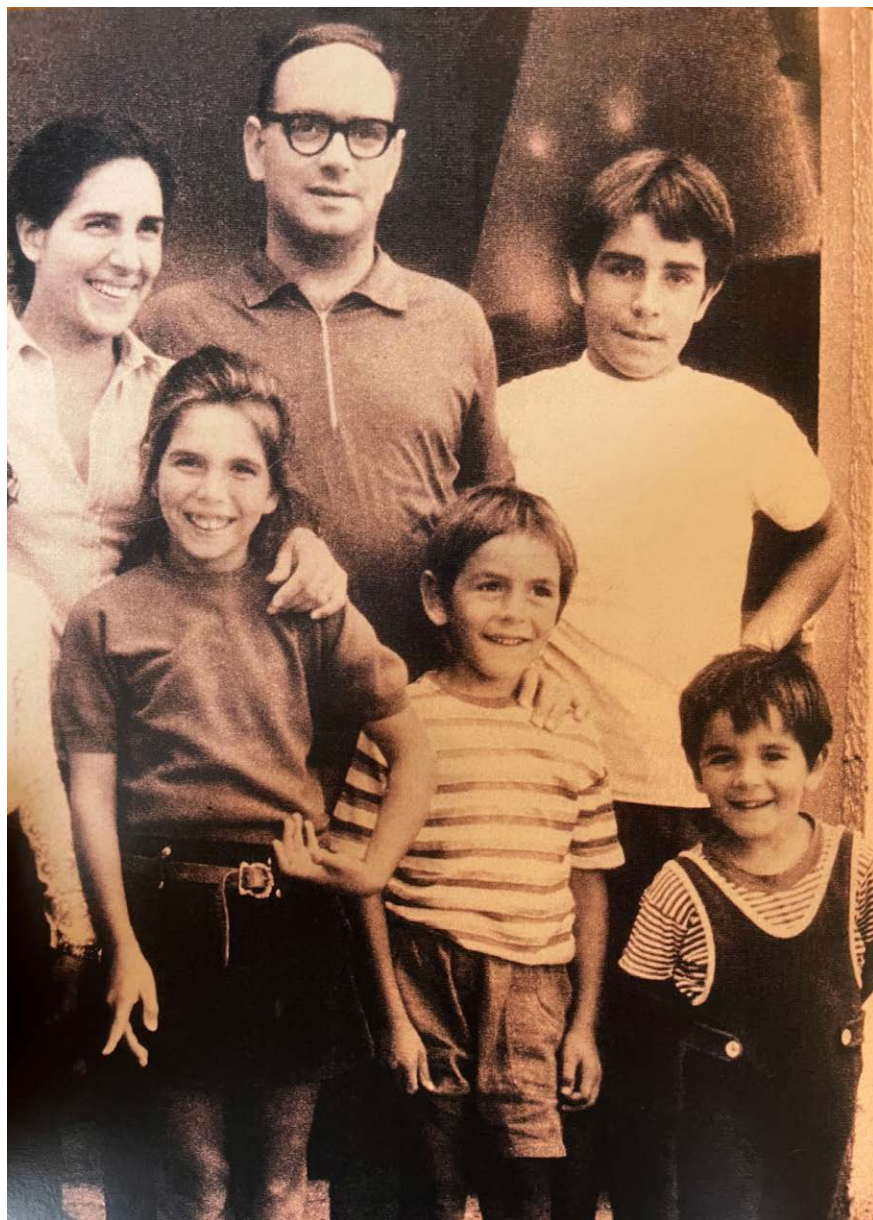
MARCO MORRICONE: “Zijn werkkamer werd bij wijze van spreken omgeven door prikkeldraad”

en de filmbeelden voor zijn rekening zou nemen. “Maar toen brak corona uit en lag het muziekleven plotseling stil”, vertelt Andrea. Omdat de show voor onbepaalde tijd moest worden uitgesteld en Morricone in de tussentijd overleed, zal hij helaas niet meer zelf in de zaal kunnen zitten om zijn zoons in actie te zien.

STRENGE LEERMEESTER

Inmiddels is de concertshow omgedoopt tot herdenkingsconcert (‘The Official Concert Celebration’) en staat er een uitgebreide Europese tournee gepland voor komend najaar, die op 2 december Rotterdam Ahoy zal aandoen. In de aanloop naar het concert staan broers Andrea en Marco de pers te woord om over hun bijzondere vader te vertellen. “Hij was mijn eerste muziekleraar”, zegt Andrea in de luxueus ingerichte salon die grenst aan Morricone’s rommelige werkkamer, met een kristallen kroonluchter, weelderige blauwe tapijten, schilderijen aan de muren en een bronzen danseres van Degas in de hoek. “Hij leerde me noten lezen terwijl we samen achter de piano zaten. Soms speelde hij op de ene helft van het instrument en ik op de andere. Hij kon heel streng zijn en leerde me om nooit tevreden te zijn met wat je hebt bereikt, maar jezelf altijd te blijven verbeteren. Toen ik zelf begon met componeren, stimuleerde hij me om naar mijn eigen muziek te luisteren met de oren van een buitenstaander, zodat ik beter kon horen of de balans wel klopt.”

Van jongs af aan volgde Andrea zijn vaders carrière op de voet. “Ik herinner me dat er in de jaren zeventig vaak Franse regisseurs, zoals Henri Verneuil, bij ons over de vloer kwamen. De muziek die mijn vader voor hen schreef, heb ik veel beluisterd. Ook zijn muziek voor *Moses* vond ik fantastisch”, een televisieserie die verscheen toen Andrea tien jaar was. Dat hij zijn vader als 24-jarige mocht helpen bij het schrijven van de soundtrack van *Nuovo Cinema Paradiso* (1988) van Giuseppe Tornatore, maakte dan ook veel indruk op hem. De film werd een groot kassasucces en vader en zoon ontvingen een BAFTA Award voor hun muziek. Toch weten maar weinig mensen dat het aangrijpende *Love Theme* in de film van Andrea’s hand is. “Het is mijn muziek, want ik heb de melodie geschreven. Maar mijn vader heeft een paar wijzigingen aangebracht in de overkoepelende structuur.” Andrea noemt het “een muziekstuk dat ons verenigt” en dat uiteraard niet zal ontbreken tijdens de Concert Celebration in december, vergezeld door de bijbehorende legendarische liefdesscène in de regen.

Maria, Ennio, Marco, Alessandra, Andrea en Giovanni

Ennio Morricone in zijn 'tempel'

ENORM WERKETHOS

In tegenstelling tot Andrea en Giovanni is Marco Morricone – evenals hun zus Alessandra (1961), die niet graag in de schijnwerpers staat – niet rechtstreeks bij het herdenkingsconcert betrokken. Als Marco terugdenkt aan zijn jeugd, herinnert hij zich vooral zijn vaders enorme werkethos, zo vertelt hij in de deuropening van diens werkkamer oftewel 'tempel'. "Hij had zo'n passie voor zijn werk dat hij nergens anders tijd voor had. Mijn vader werkte niet om te leven, maar hij leefde om te werken, wat iets heel anders is. In iedere kamer van ons huis lagen een stuk lijntjespapier en een pen, zodat hij opborrelende ideeën onmiddellijk kon opschrijven. En zijn werkkamer, die altijd op slot was, werd bij wijze van spreken omgeven door prikkeldraad."

Toch is Marco, die tegenwoordig werkzaam is als consultant in de non-profitsector, trots op wat zijn vader heeft bereikt en vergezelde hij hem vanaf 1990 regelmatig tijdens concerten en tournees. "Ik heb misschien niet met hem geleefd als met een gewone vader. Maar naarmate de jaren verstreken, is hij een muzikaal en spiritueel testament voor mij geworden, dat ook na zijn dood blijft voortbestaan. Dat ervaar ik als een groot privilege. Wij, zijn kinderen, mogen onszelf gelukkig prijzen." «

Ennio Morricone – The Official Concert Celebration komt op vrijdag 2 december 2022 naar Rotterdam Ahoy. De muziek wordt gedirigeerd door Andrea Morricone, gespeeld door het Philharmonic Orchestra Flanders en gezongen door een vijftigkoppig koor. Tijdens de show worden iconische film scènes vertoond, evenals nooit eerder vertoonde beelden van de maestro.